

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

215

2004

ՀԻՔԵԱՅԷՅԻ

ԱՐԶՈՒ ԻԼԷ ԳԱՆՊԵՐ

ԻՔԻ ԲԱԳԻՊԱԶ ԱՇԸԳՄԱՇՈՒԳԼԱՐԸՆ ՀԻՔԵԱՅԷՍԻ

Վ. Է

ՍՈՒՋԻՇԼԻ ՊԵՅԻԹԼԵՐ ԻԼԷ ՎԱՍՅ ՕԼԸՆՄԸՇ

ԱՍԻԹԱՆԷ

—
1875

ՀԻՔԵԱՅԷՅԻ ԱՐՁՈՒ ԻԼԷ ԳԱՆՊԵՐ

158 Եր

Բազմեանը ախար վէ նազլիեանը ասար շէօյ-
լէ ըրվայէթ իտէրլէր քի, զէմանը էվայիլտէ աշգ-
աթէէի իլէ սուղան վէ մուհապէթը ճանանէ տիւ-
չար օլան հէր քէսին, լիսանընտա մէշհուր օլան
Արզու իլէ Գանպէր հի.քեայէսի, օգուսուպ տին-
լէմէյէ շայէսթէ, վէ հէր ահպապա պիր թանէսի
պապէսթէ օլմաղըրա, անըն իպթիտաար շու վէչն
իլէ պէյան օլմուր շէօյլէ քի:

Խօրասան տիյարընտա պիր շէհրը մէշհուր օ-
լուպ, պու շէհրին չօգ մարիֆէթ վէ սէնաաթ,
վէ կէօնակէօն հիւնէրլէր իճրա իտէն առէմլէրի
օլուպ, պու զայրէթլի առէմլէր, մալլէրինի քէ-
մալի իսթիրահաթ վէ էմնիլէթ իլէ քեարպանլա-
րա եիւ.քլէտէրէ.ք, պազիրկեանլար վասէթաարիլէ
էթրաֆ ու էքնաֆէ կէօնտէրուպ սաթմադտա
օլուսլար, պու մէմլէ.քէթին պէլլէրինտէն հօճա
Պէհրամ նամընտա զայէթ զէնկին պիր թիւճճար
վար իտի, քէնտիտինէ պազիրկեան պաշը իւնվա-
նը վէրիլտիլի հալտէ. Աճէմտէ, Բուստա, Հին-
տիսթանտա, պիր չօգ օրթաղլարը օլուպ ախղ ու
իթա իտէր, վէ մալինին հիսապընը պիլմէզ իտի-
ֆադաթ պու ճիւմլէ ֆազըր ֆուգարա, վէ եէ-
թիւմլէրի սէվինտիրուպ, սայքի քէնտի վազթինին
խաթէմի օլմաղըրա հէր քէստէն մէտհ ու սէնա
իտիլիր իտի:

Պու զէնկին առէմին տարը տիւնետտէ ի.քի էվ-
լատը օլուպ, պուսլարտան պիրի պապասընըն

քեաթիպիլիների խտէր խտի, քիւչիւյի ալթը եաչըն-
տա հէնուզ չօճուզ օլմաղըլա մէքթէպէ կիտէր
խտի . Կիւնլէրտէ պիր կիւն հօճա Պէհրամ հաճճը
չէրիֆէ կիթմէյէ նկյէթ իթտիլինտէն , պէօյիւ.ք
օղընը եէրինէ պըրագարագ , քիւչիւ.ք օղընը
վէ հարէմինի պէրագէր կէօթիւրմէք իւզրէ լէ-
վաղիմաթընը թէտարի.ք իթմէյէ պաչատը , վէ
պու եօլճուլուզ մինատիպէթի իլէ ճէմկէթ վէ
ղիյաֆէթի թամամ իթտի.քտէն սօնրա , ահպապ-
լարըլըլա վէտալաչարագ , պիր Հինտ քեարպանը
յըլա եօլա րէվան օլտուլար . պիր էյամ կիտիւ-
տի.քտէն սօնրա , եօլ այրըլուպ Պէհրան պէյ էվ-
լատ ու ալայի իլէ , Գանտէտին հիճազ եօլու տէ-
յուպ կիթմէյէ պաչատը :

Էանայի րահատէ պիր կիւն հարամիլէր պունրա-
րըն էթրաֆընը սարուպ մաղլէրինի թէքմիլ եաղ-
մա իթտի.քտէն սօնրա , պիր չօճուզ վէ պիր տէ
խըտմէթքեար եարալը օլտուլու հալտէ տիկէր-
լէրինի թէլէֆ իթտիլէր , խըտմէթքեար հարամի-
լէրին պիլինէ եարիւրուպ , « աման պիրատէր պու
մատում իլէ պէնի ազատ էտին , զիրա պէն պու
չօճուլըն պապասընտան չօք էյի.ք կէօրտիւմ ,
վէ նկյմէթինի եէտիւմ , պարի տաղլարտա գարուպ
թէլէֆ օլմասըն » տէյու եարվարընճա իչլէրին-
տէն պիրի . « ալ չօճուլու տա պուրատան տէֆ
օլ կիթ » տէտի :

Խըտմէտքեար չօճուլու արգարընա ալուպ աճ
թագսիր պիր սու քէնարընա վասըլ օլտու . վէ
չօճուզ աղլամայա պաչալընճա . « Իլահի պու մա-
սուսին հաղ պուն մաղիւմ տիր » տէյուպ տու-

րուրքէն , եօլտան պիր ատէմ կէլուպ պունլար-
տան ահվալի սուալ էյլէտի , անլէր տախի , պաչ-
լարընա կէլէնի խապէր վէրտիլէր , եօլճու տախի
մէրհամէթի պիր ատամ օլտուլունտան պիր մրգ-
տար էթմէք վիրուպ չօճուլը սէվտի , խըտմէթ-
քեար եօլճուեա . « էյ պիրատէր պէն պիչարէ վէ
ճանըմտան օտանմրչ պիր ատէմ իմ , պու չօճուլու
ալըպ քէնտիլինէ ճան էվլատը իտէրտէն սէվապ
սահապը օլուրտուն » տէտիլինտէ , օլ տախի չօ-
ճուլու ալըպ քէնտի էվիլինէ կէօթիւրտի . վէ գա-
րըսընա վուգուի հալի նագլ իտինճէ , գարը
« գօճաճըլըմ պու էլ էվլատը տըր պիղէ եարա-
մազ » տէտի իսէ տէ տինլէմէյուպ ալը գօյտու :

Պու ատէմին մախլասը չալուչ օլուպ պիր գըզը
վար իտի քի անըն իամինէ Սըզու գօյտուլու կի-
պի , ճան էվլատը ալմրչ օլտուլու չօճուլու տախի
Գանայէր թէտիլիէ գըլտը , Չալուչըն Մուչ շէհրին-
տէ պիր պէյ գարնտաչը օլուպ օլ մահայէ կէլ-
տի.քտէ , օղլանը կէօրտիւ , վէ գարտաչընա « պի-
րատէր պու օղլան սէնին մի տիր » տէյու սուալ
իտինճէ , Չալուչ , մաճարայը գարնտաչընա նագլ
իտուպ , « եալընըզ գըզ պէնիւմ տիր » տէլինճէ .
օլ տախի « էյլէ իսէ պիրատէր պէնիմտէ պիր օղ-
լում վար , պունլարը պիրի պիրինէ նամկէտ իտէ-
լիւմ » տէտի , Չալուչ տախի « բէք կիւզէլ օլուր »
տէլէրէք , մէրգուսըն թէքիֆիլինի գապուլ իթտի
վէ հէման նըչան ալըպ վէրտիլէր , վէ մէրգուս
պիր գաչ կիւնտէն սօնրա վէտա իտուպ քէնտի
մէմլէքէթինէ կիթտի :

Պիր քաչ սէնէ սօնրա Չալուչ վէֆաթ իտուպ ,

31870 - 64
(45131 - 64)

Արդու իլէ Գանպէր եկեթիմ գալարլար . վալիտէսի պունլարը մէքթէպէ վէրտի . գըզ պիր քաչ սէնէ գարֆընտա օ գատար իլիմ թահսիլ իթտի քի . տիկէր չօծուգլարա խալիֆէ օլտու . տէրտիմէնա Գանպէր տախի . մէգքիւր չօծուգլարըն իլինտէ պուլունույօրըտը . պունլար օն իւչէր եաչլարընա կիրտիլէր . վէ Արդու Գանպէրէ մուհապէթ իտուպ սէօզ աթմաղա պաչլայընճա . Գանպէր « պըրէ գըզ սէն տէլի մի օլտուն . սէն պէնիմ գըզ գարնտաչըմըն . հիչ պէօյլէ սէօզ սէօյլէնիր մի » տէլինճէ . Արդու ճէվապ վիրուպ « խայըր էֆէնտիմ սէն պէնիմ գարընտաչըմ աէլիլսին . էկէր գարտաչըմ օլայըարն . կէօյնիմ պու տէրէճէ մուհապէթ իլէ սանա տիւչմէզ իտի » տէտի իտէտէ , եինէ Գանպէր օրալարտա օլմայօրտտը . նիհայէթ Արդու « պագ էֆէնտիմ պէն սէնի ճան ու տիլտէն սէվէյօրում . սէնտէ պէնի սէվէրմիտի՞ն եօգաս սէվմէզմիսին . եարըն գըլյամէթ կիւնիւնտէ իքի էլիմ եագանտա օլտուն » տէտի . ֆագաթ Գանպէր . եինէ օրալարտա օլմատը :

Պունլար . եինէ մէքթէպէ կիտուպ կէլիրլէր իտի . վէ գըզ օ գատար շաիր օլտու քի օգուամարընը պիւսպիւթին ունութտու . խօճասը պու հայէ թաաճիւպ իտէրէք « գըզըմ սէն պունճա չօծուգա խալիֆէ իքէն . չիմտի ճիւմլէսի սէնի կէչտիլէր , պունտուն սէպէպի նէտիր տէյու սուալ իտինճէ . Արդու տախի . ահ խօճա էֆէնտի . էկէր տիլէրսէն պէնի էօլտիւր . պէն Գանպէրէ աչըգ օլտուղում իլին օգուամայր ունութտում » տէտի . խօճա տախի պագ գըզըմ . աչգ տէտիքլէրի պիղիմտէ

պաչըմըգտան կէչտի . բէք կիւճ շէյ տիր . լաքին սէն պէնիմ եանըմտա Գանպէրէ սէօզ աթը վէր . պագալըմ Գանպէր նէ ճէվապ վէրիր տէտի . Արդու տախի խօճասընտան եիւզ պուլուպ . անըն եանընտա Գանպէրէ սէօզ աթմաղա պաչլատը . Գանպէր իսէ « սուս պըրէ էտէպսիզ գըզ . թէնհատէ սէօլէտիլին սէօզլէր եէթմէյօր մը » տէտիքտէ . խօճասը , Գանպէր , գըզըն խաթըրընա տօգունմա . եօգաս սէնի ֆէնա եաբարըմ » տէտի , վէ Գանպէր տախի նաչար սիւքիւթ իլլէտի : — Խօճասը , գըզը թէնհատէ պուլուպ . Արդու պիլէլիլինի պանա կէթիլիւր իւզէրինէ թըլըսըմ իտէլիմ սէն անը պիր եէրէ պրագ . Գանպէր անը պուլսուն , վէ սէնին աչգընտան օնատա նասիպ օլուր » տէտի . Գանպէրին իլտէն խապէրի եօղուտու . գըզ պիլէլիլի խօճայա վէրտի . օ տախի օգուամաղա պաչլատը . օ վագըթ պիր գօճա գատը կէլուպ . շու գարչըքի տուրան գըզ քիմտիր » տէյու սօրտու . գըզ Գանպէրէ « սուս պագալըմ շու գարը նէ սէօյլէր » տէտի խօճա տախի օ գըզ չալուչըն գըզը տըր , « օղլան քիմին տիր » տէտի , գօճա գարը . « օղլան չալուչըն օղլու տէյիլ տիր . զիրա պէն անըն տիւլինինի պիլիրիմ . անըն պիր գըզը վարըտը ամմա , օղլու օլտուղընը պիլմէյօրում » տէտի . խօճա տախի , « պու պիր պէյ զատէ իմիչ . անասընը պագաասընը հարամիլէր էօլտիւրմիլ , անտէն չալուչ պունը քէնտինէ ճան էվլատը իթմիլ » տէտիլինտէ , Արդու « եա Գանպէր պէն սանա տէմէտիմ մի իտի , իմտի սէվկիւլի Գանպէրիմ պէն սէնի ճանտան սէվէյօրում

սէնտէ պէնի սէվէրմիսին . էկէր սէվմէզ իսէն ,
քէնտի քէնտիմի հէլագ իտէճէյիմ » տէտի :

Գանպէր ճէվապ վիրուպ « հէլէ պիր էվէ վա-
րալըմտա . պիր լէօպ էլէ վալիտէմիգտէն տօղու-
պիր խապէր ալարմ . էյէր գարնտաշ իտէ.ք . պու-
մուհապէթտէն ֆարիզ կէլմէլիսին . Եօզ էկէր
տէյիլ իտէ.ք օ վազըթ պէնտէ սէնի սէվէրիմ »
տէյուպ ահա իյլէտիլէր , պունլար մէ.քթէպտէն
ազատ օլուպ էվէ կէլտիլէր կէօրտիլէր քի , ա-
նալարը խամուր Եօղուրույօր , վէ մէրգումէ Ար-
զույա « գըզըմ . էլիմ խամուր իլինտէ տիր . պանա
պիր սու կէթիլ » տէտի , Արզու , գըրպայը ալուպ
սույա կիթմէ.քտէ օլտուն . Գանպէր տախի . վալի-
տէսինին մէմէսինէ սարըլարագ էմմէյէ պաշլատը ,
գըզ նիլին էմէրսին տէյուպ դավղա իթտի . վալի-
տէսի տախի « օղլում սիւտ գըզըմ տըր . սէն է-
վէլտէն ումնատըն ամնա իյթէ հազըգաթի հալ
պուտուր » տէտի :

Արզու , սույա կիթտիլինտէ պիրագ կէճի.քմիշ
օլմազլա վալիտէսի Գանպէրէ . « օղլում գըզ կէլ-
մէտի . աճապ նէրէտէ գալտը , վար պագ » տէ-
յինճէ . Գանպէր տախի էլինէ պիր պագրաճ ալուպ
կիտէրի.քէն . Արզու պագտը քի Գանպէր սույա կէ-
լէյօր . հէման պիլէզիլինի չըգարըպ չէյմէնին իւ-
զէրինէ պըրագարագ էվէ տէճնտիլինտէ Գանպէ-
րին գարչուսընա չըզընճա . Գանպէր . « Արզու պիր
մըգտար պէգլէ . պէնտէ պագրաճը տօլտուրա-
լըմտա պէրապէր էվէ տէճնէլիմ » տէտի , Գանպէր
չէյմէյէ կէլուպ պագտը.քի պիր պիլէզի.ք վար .
ալըպ . « պունտան էյի գըմմէթ օլմազ » տէյէրէ.ք

գօյնընա գօյտը . վէ իյթէ օլ սահաթ Գանպէրին
տէրուհինէ պթէշի աշգ տիւշիւպ . պագրաճը տօլ-
տուրմազա թահամիլի գալմատը . վէ Արզունըն
Եանընա կէլուպ տէտի , « էյ Արզու . սէն պու-
գատար պէյիթլէր սէօյլէրսին . պանատա էօյրէթ
.քի . պէնտէ սէօյլէյիմ » տէտի . Արզու տախի « էյի
ամնա պէօյլէ օլմազ . սէն ազզընը աշ կէօրէյիմ . քի
պէնիմ աշգըմտան սանատա նասիպ օլտուն » տէտի ,
Գանպէր տախի ազզընը աշուպ , պիրի պիլէրինին
ազըզլարընա թիւ.քիւրտիլէր . ի.քիսինէ տախի չա-
իրի.ք նասիպ օլտու , Արզու , գաստէն պագտը քի .
պիլէզիլի Եօզ տըր , օլ վազըթ պէյիթ սէօյլէմէյէ
պաշլատը , պագալըմ նէ տէտի ,

Ա.Լ.Տ. Ա.Ր.Ձ.ՈՒ

Գրպամը սույա տալարտարմ
Տօլտու տէյի գալտըրարմ
Սանա տէրիմ ճանըմ Գանպէր
Պէն պիլէզիլիմ չալտըրարմ

Ա.Լ.Տ. Գ.Ա.Ն.Պ.Է.Ր

Էվինիզէ վարմատարմ
Ղ.ճնչէ կիւլին տէրմէտիմ
Սանա տէրիմ ճանըմ Արզու-
Պէն պիլէզի.ք կէօրմէտիմ

Ա.Լ.Տ. Ա.Ր.Ձ.ՈՒ

Ա.գ գօյուն գուզուլու տըր
Եարիմ շէ.քէր սէօզլի տիր
Պիլէզիլիսին իւպթինտէ
Թըլըսըմ Եազըլը տըր

ԱՆՏԸ ԳԱՆՊԷՐ

Իյիթ կերմէք մէրտանէ
Աշըգ կելիւր մէյտանէ
Պէն Արզունըն հօլունա
Ճանրմ գօյտում մէյտանէ

տէյուպ . խանէլէրինէ կիթ տիլէր , պիր կիւն ար-
թըգ Գանպէր . հատար պիւլիւզէ իրուպ Արզու
խան Գանպէրէ նազ ու իսթ իղնայէ պաշլայարազ
քէնտիտինի իրֆայէ չէքաի . պիշարէ գանպէր իսէ
աշգ իլէ աշիւֆթէ հալ վէ սէրմէսթը հայրան օլ-
տու . էմնա արատէն չօզ զէման մուրուր իթտի .
պիր կիւն Արզու խան . անասընտան իզին ալուպ .
թէֆէրրիւճ իչիւն պիր պաղչէտէ սէյրան իտէր-
քէն . կիօրտիւքի պաղչէ գաբուսը էօնիւնաէքի
սահրատէ . Գանպէր եաթուպ ույուեօր . Արզու
խանըն սապրէ մէճալի գալմայուպ , զարուրի
Գանպէրին պաշը ուճունա վարարազ օթուրտու .
վէ պու պէյիթի սէյլէտի :

Շէֆթալու աղածլարը
Տիւրլի չիչէք պաշարը
Գուրուլու եայէ պէնպէր
Գանպէրիմին գաշարը

տէյերէք տէրունի տիլտէն աճ , վէ այինէյի ֆէլէ-
յի սէյահնէլլէտի . տէրտիմէնտ Գանպէր ույանուպ
պապտը քի . Արզու խան պաշը ուճունտա օթու-
րույօր . Գանպէր պին ճան իլէ գալքուպ Արզու
խան իլէ միւսահիպէթէ պաշլատար . կեան մուհա-
պէթ կէան հասրէթ , կեան իչթիեազը կիւնակիւն
վէ նազ ու նիյազտէ իքէն , պաշը քիմսէլէր կէլիւպ

սէօլլէրինէ մանի օլտուլար . պիշարէ Գանպէր
սազընը ալուպ , վէ գըզըն աշգըյըլա մէճուն կի-
պի տաղլարա տիւլիւպ պու պէյիթլէրի սէյլէտի :

Արզումըն պիւլպիւլ տիլի
Տիվանէ գըլտը պէնի
Պիր տախի կէօրտէմ հիւզին
Ֆէտա գըլսամ ճան ու թէնի

Կիճէ կիւնտիւզ տայիմա աղլէյուպ եինէ չէհիրէ
կէլսի . վէ արզունըն սաքին օլտուզու մահալլէյի
տօլաշմաղա պաշլատար . վէ աճ իտուպ կէչէրքէն
Արզու խանէ խապէր վէրտիլէր , Արզունըն պապա-
սընըն չէհիրտէ պիր պաղչէտի վար իտի քի , եօ-
լուն իւսթիւնտէ օլտուզունտան , ալէմ կէզիւպ
կէօնիւլ էյլէնտիլիր իտի . Գանպէր տախի վալի-
տէսինէ “ պուրատա սըզըլըյօրըմ պիր քաշ կիւն
պաղչէյէ կիտուպ էյլէնէյիմ ” տէյու իզին ալուր .
պաղչէնին քէնարընտա պիր չէյմէ օլմաղլա . ան-
տէ Արզունըն կէլմէսինէ միւնթազըր օլտու . Ար-
զու տախի կէլուպ . էսէրի աշգ օլան Գանպէր
մէրգումէյի իսթիգպալ իթտի , վէ օլ տախի ,

Չարխը չէնպէրիմ կէլտի
Միսքի անպէրիմ կէլտի
Վաճիպ տիր գարշու վարմազ
Աշըգ Գանպէրիմ կէլտի

գըզ պու պէյթի սէօլլէտիյինտէ . Գանպէրին տա-
խի ազըր պաշընտան կիտէրէք մէսթ ու հայրան
օլուպ գալտը վէ պիր մըրգտար սօնրա քէնտիտինի
թօբլայըպ պու պէյթի օգուտը .

Արդու՛մ հիշ թանճմագմըսըն
 Սէվտիլիմի պիւմէզմիսին
 Ճանրմը օտէ եագտըն
 Սէլամըմ ալմագմըսըն

ԱՆՏՐ ԱՐՁՈՒ

Գանպէրիմ նուր գանատ տիր
 Հագգա լայըգ պէնտէ տիր
 Կէօզլէրիմ բագիպ կէօզլէր
 Գուլագլարըմ սէնտէ տիր

տէյուպ, պիր զէման հայրան գալարգտան սօնրա
 պագտը քի Գանպէր ճէվապ վէրմէյօր,

Պէնիմ կիւզէլ Գանպէրիմ
 Գօրգարմըսըն անպէրիմ
 Ճանրմ եօլունա գուրպան
 Ալէյքիւմ սէլամ Գանպէրիմ

պու հալ իլէ պիրազ մուհապէթ իտէլտիքտէն
 սօնրա Գանպէր՝ Արդու խանըն պէլինէ սարըլմագ
 իսթէյինճէ, Արդու չէքինուպ «էյ» գանպէր, նիւ-
 չիւն սապըրօրըզըգ իտիյօրսըն. զիրա հէր իլմին
 պաչը սապըր տըր տէրլէր» տէտի, վէ տէրտի-
 մէնա Գամպէր Արդունըն էլինէ եաբըչուպ էօր-
 մէք իսթէտի. Արդու խանըն պաղը հիւսնիւնէ
 պագիպան օլմաղլա՝ նիչէ չէֆթարուսըն միւրաստ
 իտուպ. վէ Արդու խան տախի ֆըրսատ կէօզլէ-
 յէրէք էլինի չէքտիյինտէ օլ նագիք բարմաղընտան
 իսթէմ տիւչուպ գըրըլը վէրտի, Արդու խան.
 աչիւֆթէսի օլան Գանպէրին եիւզինէ պագարապ

Գանպէրիմ նէ անիպ ճանսըն
 Կէօյնիւմ իչինտէ սուլթանսըն

Եիւզիւյիւմի նիչին գըրտըն
 Իքի գօլարըն գըրըլսըն

Արդու խան. պու պէյթի նագ ու լաթիֆէ մէ-
 գամըլըլա սէօյլէտի իսէտէ. Գանպէրին կիւճիւնէ
 կիթտիյինտէն Արդու տախի. տէտիյի սէօզէ նա-
 տիմ օլտու. վէ Գանպէր քիւսիւպ կիթտիյինտէ.
 Արդու ան իտէրէք վէ աղլայարագ պու պէյթի
 սէօյլէտի,

Ան էյլէտիմ էօզիւմէ
 Էլիմ վուրտու՛մ տիգիմէ
 Քիւստիւրտիմ Գանպէրիմի
 Արթըգ պագմագ եիւզիւմէ

տէյէրէք էվինէ կէլտի, Գանպէր տախի աթընա
 պինուպ կիտէրքէն աթ իւրքէրէք Գանպէրի եէ-
 ըն տիւչիւրտի, վէ Գանպէրին գօլու գըրըլարագ
 ազլը պաչընտան կիտիպ պիր զէման պիհուչ գալ-
 տը, վէ պու պէյթի սէօյլէտի,

Եարալը օլտու գօլու՛մ
 Քիմսէ պիլմէյօր հալիմ
 Վարըն սէօյլէյին հալիմ
 Աճըսըն Արդու խանըմ

Արդունըն Մասու՛մ բաչա նամընտա պիր գար-
 տաչը օլուպ անըն խանէսինէ կէլտի, Մասու՛մ
 բաչա պուճարըն հալլէրինէ վագըք իտի, Գան-
 պէրէ սիւալ իյլէտի, Արդու տախի, մաճէրայը
 մէրգուճա պէյան իթտի, վէ աղլամայա պաչա-
 տը, հէման Մասու՛մ բաչա. էթրաֆը արամաղա
 պաչայուպ կէօրտիւ քի, Գանպէր աթտան տիւ-
 չիւպ եաթըյօր վէ հէնուզ ազլը պաչընա կէլմէ-

միշ, Մասում, հէման Գանպէրի ալուպ խանէսինէ կէօթիւրտիւ, վէ Գանպէրին գօլունը սարաը, սօնրա կէլիւպ Արգույա խապէր վէրմէքլէ « Էկէր միւմքին իսէ խաթըր սօրմա պէհանէսի իլէ կէօրիւչէսին տէտի, Արգու խանըն ագլը պաշընտան կիտուպ ֆէրեատ ու ֆիղանէ պաշլատը, վէ « ա՛հ նէ օլայտը աիլիմ՝ դուրուեայըտը տա Գանպէրին գօլը գըրըլըն աէմէյէ իտիմ » աէյու նէտամէթ իթմէքաէ օլտուն, Գանպէրին ագլը պաշընա կէլիւպ կէօրտիւ քի Արգու խան պաշը ուճունտա աղլայօր, հէման եիւղիւնիւ չէվիւրէրէք իշպու պէյիթի սէօյլէտի :

Շէհրիմիղին աաը ըէվապիլ
Սէյլէ մի օլուր գավիլ
Շիմտէն սօնրա իսթէմէմ
Կէօղիւմ էօնիւնտին սալուլ

Ա.Լ.Տ.Ը Գ.Ա.Ն.Պ.Ե.Բ

Եէլլէր կիպի էսէրիմ
Զիւլֆինտէն թէլ աաբըմ
Մասում բաշա բըշագ վէր
Բարմագլարըմ քէսէրիմ

Ա.Լ.Տ.Ը Գ.Ա.Ն.Պ.Ե.Բ

Պօյլէ մի տիր աշըգ քեարի
Կէլ իթմէ սէն պու էֆքեարի
Գաստ իլէ մի սէօյլէրսին
Էօլտիւրմէյէ Գանպէրի

Ա.Լ.Տ.Ը Ա.Ր.Զ.ՈՒ

Եէրի կէօյիւ եարատան
Աղեար չըգսուն արատան
Տօսթ տօսթտան օսանուր մը
Պէօյլէ ուֆագ եարատան

Ա.Լ.Տ.Ը Գ.Ա.Ն.Պ.Ե.Բ

Նէրկիղին ուճը սաշագ
Սէվէրսէ պէսի կէրչէք
Գարընտաշ վէր պունա բըշագ
Աճէպ քէսէրմի կէրչէք

Ա.Լ.Տ.Ը Ա.Ր.Զ.ՈՒ

Հէյ Գանպէրիմ Գանպէրիմ
Միւք իլէ էօտ անպէրիմ
Պիր բարմաղըմ աէյիլ ա
Պէն ճանըմա գըլարըմ

աէր աէմէզ, բըշաղը գարտը, վէ բարմագլարընը քէսմէյէ պաշլատը, շէօլէ քի օրթալըգ գան ըէվան օլտու, պիր զէմանտէն սօնրա Գանպէրին ագլը պաշընա կէլիւպ, Արգունըն վալիտէսինէ խապէր վէրտի, պիշարէ գատըն, գըղընըն Գանպէրին ուղլունա բարմագլարընը քէսալիյինի, վէ գան իլէ միւլէմմա օլտուղունը կէօրիւպ ֆէրեատէ պաշլատը, վէ սօնրա տախի հիտէթլէնիւպ գըղընա քիւֆր ու հագարաթ իտինճէ. Արգու խան, վալիտէսինէ, « է՛յ վալիտէ, նի՛չին պէօյլէ զագէպանէ սէօյլէնիւպ տուրուրտուն, սէն հիշ աշըգլարըն հալինտէն պիլմէզմիտին, սէնին պաշընտան աշըգլըգ կէ՛շմէտի մի » աէյինճէ, վալիտէսի « պըրէ մէլունէ այըպ աէյիլ մի տիր, նէ տիր սէնին պու էթտիյին իշլէր, սէն ութանմա՞ղմըսըն պիղի էլլէրին լիսանընա տիւշիւրիւպ ըլալայի ալէմ էյլէտին, թէքմիլ նամուսը արը զայպ իթտին » աէտիյինտէ, օլ վագըթ Արգու պէյիթ սէօյլէմէյէ պաշլատը,

Գանպէրիմ ճանկէր ճանի
Սուչ մը արը սէվմէք անի
Պէն ճանրմայ գըյարըմ
Բարմաղըմ քէամէք քանի

Ա.Լ.ՏԸ Ա.Ն.Ա.ՍԸ

Գը'զ գանի՛ կիւղին սույը
Րիւսվայի խալգ գըլտըն պէնի
Պիզ էվէ կիտէլիմ տէ
Կէօր նէ իտէմ պէն սէնի

Ա.Լ.ՏԸ Ա.Ր.Ձ.ՈՒ

Էյ անա կէօյնիւմ շիշէ
Գօրգարըմ էլտէն տիւշէ
Ճանընա գըյմատը մը
Վէրէգէ իլէ կիււշէ

Ա.Լ.ՏԸ Ա.Ր.Ձ.ՈՒ

Չէքէրիմ ճէվը ու ճէֆա
Սէօյլէ քիմ պուլամ վէֆա
Ճանընա գըյմատը մը
Միհր իւթիւնտէ վէֆա

Ա.Լ.ՏԸ Ա.Ր.Ձ.ՈՒ

Պէն տէյէյիմ եէր եէրին
Աչայըմ կէօնիւլ սէյրին
Ճանընա գըյմատը մը
Ֆէրհատ իւթիւնտէ Շիրին

Ա.Լ.ՏԸ Ա.Ր.Ձ.ՈՒ

Լէյլանըն պազ աչգընա
Մէճնուն օլտու տիվանէ
Եիւճէ տաղար պաչընտա
Կէյիքլէր եարտը եուվա

Ա.Լ.ՏԸ Ա.Ն.Ա.ՍԸ

Օլաճազ օլտու սանա
Իշխտէն շաչար հալա
Գըզ սէն ութանմազմըրն
Նէ տիր տէտիրն պանա

Ա.Լ.ՏԸ Բ.Ը.Ձ

Բարմաղըմ պաթտը գանա
Գուլ միւթի կէրէք ճանա
Գանպէրին աչըգըլըմ
Իշթէ պէօյլէ պիլ անա

Արզու խան, վայրտէսինէ պու պէյիթ իլէ ճէվապ
վէրինճէ տէրտիմէնա վայրտէսի տաթի,

Պըրէ պաչը սաչը գըսա
Ճանընը թութտու թատա
Պէն տիւյիւն իտէյիմ տէրքէն
Տիւյիւնիւմ տէօնտիւ եասա

Ա.Լ.ՏԸ Բ.Ը.Ձ

Կիւլ ըլաթտըմ թաս իլէ
Եարի սէվտիմ ճան իլէ
Պէնի եարտէն այըրան
Էօմրիւ կէչսին եաս իլէ

տէտիքտէ, անասը պազտը քի ապա նասիհաթ
քեար իթմէյօր, պաչլատը միււաահանէ եօլունտա
“ գըզըմ, էլ պիզէ նէ տէր, սէն պիր պէլայա օլ-
րամըչըրն, կէլ էվէ կիտէլիմ տէ պիր մէչվէրէթ
իտէլիմ, պազալըմ սօնու նէրէյէ վարըր » տէտի,
էվէ վարտըղլարընտա Գանպէր իշէ ալեհահ օլուպ
վայրտէսինէ:

Սըրմըսըն սըրտաշմըսըն
Կէօզիւմ իւզրէ գաշմըսըն
Պէն սանա աննէ տէտիմ
Արզու պանա գարտաշմըսըն

Վալիտէսի կէօրտիւ քի պունըար պիրի պիրիքրի
իլէ աըմըշար վէրմիշէր . պունըարա սէօզ ան-
լաթմագ գապիլ տէշիւ հէման անլէրիլէ պէրա-
պէր էվէ տէօնտի . վէ պիր գուզու բիշիրուպ իշի-
նէ զէհիր գօյտուգտան սօնրա . Սըզույա “ գըզըմ ,
Գանպէր իլէ սագըն եէմէք եէմէյէսին , չիւնքի ա-
յըպ տըր տէտի , Արզու տախի վալիտէսինէ պու-
նը սէօյլէտի :

Գազ ուշար հալգա հալգա
Պօյնունաա ալթուն հալգա
Աննէ ազլըն հօգ մը տըր
Մէլամէթ օլտուն հալգա

Գանպէր , Արզունըն մահզունիլէթինի եիւզիւն-
տէն անըայուպ պու պէյթի սէօյլէտի .

Գաշըն նի՛չիւն չաթմըշարն
Ղաշղուլէրէ պաթմըշարն
Էօնիւնտէքի գուզույա
Ազուլէրմի գաթմըշարն

Ա.Լ.ՏԸ ԱՐԶՈՒ

Սանմա Գանպէրիմ սանմա
Սէօզիւնտէն աալա տէօմէ
Էօնիւնտէքի գուզույա
Շէքէր գաթսալար եէմէ

Գանպէր, Արզու խանտան պու սէօզիւ իշիտինճէ .

մատտէնին նէ օլտուղընը անըայըպ գուզույը եէմէ-
տի . վէ սահրալէրէ չէքիլուպ ալթէշի աշգ իլէ
սագընա եարըշարագ էյլէնիյօրուար . Արզու խան
տախի Գանպէրին արգասընտան սահրայա կիտէ-
րէք , աշղընա “ կէլ Գանպէրիմ պանա ճէվը ու
ճէֆա իթմէ , զիրա սէնին աշգըն պէնիմ ճիյէրիմի
քէպապ իթտի “ տէտի . Գանպէր տախի պու պէ-
միթիլլէ ճէվապ վէրտի ,

Ճիվանըմ կեահի աշիլ
Կեահ շատ օլուր կեահ մէլիլ
Սանա վէրտիլի աշգը
Պանա տա վէրտի ճէլիլ

պու հալ իլէ Արզու խանըլա պէրապէր սաղ ու
սէօզէ , վէ նազ ու նիտղէ մէշղուլ օլտուլար , վէ
պիրի պիլզէրինին եիւզէրինէ հէյրան օլարագ
պէյիթլէր սէօյլէտիլէր ,

Ա.Լ.ՏԸ ԱՐԶՈՒ

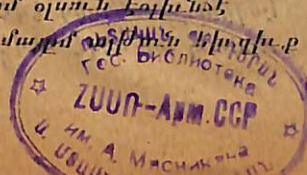
Թէլլէրի տիք Գանպէրին
Գօզար միսք ու անպէրին
Կէօյսիւնտէքի տիւլթէլէր
Գանուար տըր Արզունըն

Ա.Լ.ՏԸ Գ.Ա.ՆՊԷՐ

Պէհանէ իթմէ տիւլթէլի
Եար իշին եաշ աէօքէլի
Իքի կէօնիւլ պիր օլունճա
Չէքէր գըրար տիւլթէլի

Ա.Լ.ՏԸ ԱՐԶՈՒ

Գանպէրիմ կիւլ տըր նազիք
Գօյ գաթտուն ալթուն եիւզիւք
Ահարմ օլտուն էօլիւնճէ
Թագմարմ ալթուն Կիւլիւք

31870-64

(45131-64)

Ա.Լ.ՏԸ Գ.Ա.ՆՊԵՐ

Արգումբն բարձաղը նազիք
Բարձաղընտա ալթուն Երզրիք
Հէր կիւն պէլինի օրշար
Պրկէքտէքի պիւնգիք

պու պէլլիթլէրի տէտիքտէն սօնրա գըզ Գանպէ-
րէ “ կէլ սէնինլէ հագըզաթ տէրեաօրնա տայրպ
կէվհէրլէր չըգարայլըմ ” տէտի . Գանպէր տախի ,
մատամ էօյլէ իսէ պէնիմ սուալէրիմէ ճէվապ
վէրիւպ պիլլախինի սէօյլէ տէյէրէք ,

Ա.Լ.ՏԸ Գ.Ա.ՆՊԵՐ

Ետիչլէրտէ կիւլսիզ նէ տիր
Հայվանդարտա տիլսիզ նէ տիր
Իմտի խապէր վէր պանա
Այ իլէ կիւնէչ նէ տիր

Ա.Լ.ՏԸ ԱՐՁՈՒ

Եօզ տըր պալըղըն տիլի
Օլմազ ինճիրին կիւլիւ
Հարութ իլէ մարութ տըր
Պիլմէզլէր այլէ կիւնի

Ա.Լ.ՏԸ Գ.Ա.ՆՊԵՐ

Ագլըմը պարը պաշտան
Կէօղլէրիմ կէօրմէզ Կաշտան
Կէլ պանա պիր խապէր վէր
Քիմ տօղտու գարա թաշտան

Ա.Լ.ՏԸ ԱՐՁՈՒ

Էօղէտաիմ սէնսիզ էվէ
Ճէվապ ալ սէվէ սէվէ

Գարա թաշտան տօղանդար
Թալուս զուշուլլա տէվէ

Ա.Լ.ՏԸ Գ.Ա.ՆՊԵՐ

Թանկըր օլտուգտա գազի
Սէնաէն հագըբմ ալա պազի
Աֆէրին Արգու խանըմ
Խօշ պիլլախին սէն պու բազի

Ա.Լ.ՏԸ ԱՐՁՈՒ

Եէթմիչ իքի միլլէթ տօղտու
Տօսթլուգ քիմէ վէրիլաի
Տիւնեատէ քիմ տիր էվէլ
Պիր քաչ էօլսիւ ալբիլաթի

Ա.Լ.ՏԸ Գ.Ա.ՆՊԵՐ

Պունճա մախլուգ կէլմիչ տիր
Ճիւմիլէսիտէ էօլմիւշ տիր
Պիր քաչ էօլիւպ ալբիւէն
Տիւնեատէ պիր ճէրճիւ տիր

Ա.Լ.ՏԸ ԱՐՁՈՒ

Օլ նէ տիր քի սօղուլմազ
Սուչա պաթսա պօղուլմազ
Քէնտի տօղար անատան
Փազաթ սալա տօղուրմազ

Ա.Լ.ՏԸ Գ.Ա.ՆՊԵՐ

Նիլ բրձաղը սօղուլմազ
Սուտա պալըզ պօղուլմազ
Սուալէ ճէվապ պու տըր
Գաթըր սալա տօղուրմազ

Պու մուամմալէրին հալլինտէն սօնրա . տաշա
պիր չօգ հիքմէթլի սէօղլէր իլէ Արգու խան Գան-

պէրի մաթ իթ աի. պու հալ իլէ էյլէնէրէ.ք ազչամ Արզու խան էվէ տէնտաիւնտէ, վախտէսի թէ.ք. բար նասիհաթէ պաշայուպ “ գըզըմ ագլընը պաշընա տէվչիր. պու օղլանտա նէ վար, պու դատար խալգ արասընտա րէզիլ օլտուդ, սէնի քիմ իսթէմէղ. կէլ պու սէվատանն ֆարիղ օլ սէնի էյի պիր ատէմէ վէրէլիմ քի, էօլէնէ գատար պարէ րահաթ իտէսին ” Եօլու սէօղլէր սէօյլէտի իտէտէ. պունլար Արզույա աղա թէէսիր իթմէյուպ գուլաղընա կիրմէյօրտը, պու էանատէ պիր քիմնէ, Արզույը ալմաղա թալիպ օլտու, վալիտէսինն ճանընա միննէթ տիւշիւպ վիրմէ.ք իսթէտի. վէ տիւշիւն թէտարի.քի կէօրմէյէ պաշայատը, Արզու՝ պու հալի տույընճա տիւնեա պաշընա գընտան օլուպ, կէճէլէրի Գանպէր իլէ տէրալէշիրիտի, պու մինվալ իւզրէ կիւնտիւղլէրի շատ ու իտէնտան. վէ կիճէլէրի ահ ու ֆիզանը ֆիրագաթմէշի իլէ աղլար տուրուր իտի. պիր կիւն Արզու խան, Գանպէր իլէ օթուրուր ի.քէն, կիւվէյի թարաֆընտան ատէմլէր կէյիւպ. Գանպէրէ խապէր վէրինճէ, Արզու խանըն գանը պաշընա սըշրայուպ. ֆէրեատ ու ֆիզանէ պաշլատը. Գանպէրին տախի շարէսի թիւ.քէնէրէ.ք պիր արզուհալ Եաղըպ, օլանճա վաղասայը վէ հալիսի մէմլէ.քէթին հաղիմինէ պիտիրտի,

Արզու խան իտէ էվինտէ ահ ու ֆիզան իտէրէ.ք ագլը պաշընտան կիտուպ պայըլա գալար. վալիտէսի վէ գօնըլարը Եանընա կէլէրէ.ք “ գըզըմ սէնին նասիպին պու տըր կէլ աղլէմէ ” տէյու նասիհաթլար վէրմէյէ պաշլատըլար, կիւվէյինին

վէ.քիլի կէլուպ ճէվապ իսթէտի.ինտէ. Արզու ճէվապ վիրմէյուպ սիւ.քիւթ իթ աի, անլէր տախի, “ սիւ.քիւթ իգրար նըշանէսի տիր ” տէյէրէ.ք Արզույը՝ սերմէսթ ու հայրան, վէ քէնտինտէն կէշմիշճէսինէ բէրիշան օլտուզը հալտէ նի.քեան էյլէտիլէր. պիշարէ գըզ տիւշիւն խալգընըն ղէվ.ք ու ճիւնպիւշլէրի իշինտէ, քէնտիսի մէլիլ, մահազուն, վէ միւ.քէտտէր օլուպ, ահ իտէրէ.ք իշպու պէյթի սէօյլէտի,

Հէյ տիւշիւն պու տիւշիւն
Պաղըրմա վուրտու տիւշիւն
Հէր քէս կիւլիւպ օյնայօր
Պէնիմ Եասըմ սըր պու կիւն

տէտի, Գանպէր իտէ շէճրին պէյինէ արզուհալը վէրուպ “ աման էֆէնտիմ հալիմէ րահմ՝ իտուպ շանընա տիւշէնի իշլէ ” տէյէրէ.ք պէյին այագլարընա դաբանտը, վէ արզուհալըն իշինէ Եաղըլան սէօղլէրի լիսանէն տախի իֆատէ իթ աի. վէ աշգ աթմէշի իլէ ճիլէրինին քէպապ օլտուզընը պիտիրտի, պէյ տախի արզուհալի օլուեուպ տէրտիմէնտին հալինէ վաղըֆ օլտուգտա, աշգ անըն տախի պաշընա կէլիշ օլմաղըլա, Գանպէրին հալինէ գիեատէսի իլէ աճըյուպ տէրագապ Եանընա ատէմլէր գաթտը. վէ “ շարուգ վարըն գըզըն վալիտէսինի թէ.քտիր իտին, վէ գըզը տախի Գանպէրէ ալը վէրին. վէ հէր նէ մէսարիֆ օլուրսա կէլուպ պէնտէն ալըն ” տէյու էմը էյլէտի, վէ Գանպէրին մայիշէթինէ էլ վէրէճէ.ք գատար մասալ թախիա իտէրէ.ք անը տախի պէրապէր

կէօնտէրտի, պիրտէ պունդար չափուչ իլէ պերապէր կիթմէքտէ օլտունդար, Գանպէր հալինի իֆատէ իտուպ պէյտէն էմիրնամէ ալընճայա գատար չօգ կիւնլէր կէչմիչ օլմաղըլա, նիքեան վէ աիւլուն օլմուչ պիթմիչ իտի պունդար չէհրէ կէլտիքլէրինտէ. կէօրտիլէր քի պիր գօճա գարը զէրտէ բիլլավ ալմըչ կիտէյօր, չափուչ մէզպուրէյէ խիթապէն « վարիտէ պունը նէրէտէն ալտըն » տէյու սուվալ իտինճէ, գարը տախի, « Արզու խան տէրլէր պիր գըզ վար անըն աիւլունինտէն ալտըմ » տէտիքտէ. տէրտիմէնա Գանպէր պու սէօղի տույար տույմաղ ճիյէրի բարէ բարէ օլուպ. աղըլ պաչընտան կիթտի, վէ հէման պայըլա գալտը :

Չափուչ, չէհրին պէյինէ կիտուպ տա վուգույի հալի պիլտիրէճէյինի, վէ գըզը ճէպրէն ալաճաղընը Գանպէրէ պէյան իթտիքտէ. Գանպէր տախի « աման չափուչ էֆէնտի. զաթէն պիլիմ թալիյիմիզ եօգ տըր. պու իչ օլմուչ պիթմիչ տիր. վէ չիմտի Արզու պիր պաչղատընըն զէվճի օլմաղըլա, նասըլ օլուր տա էլին գարըսընը ճէպրէն իսթէյէպիլիլիզ. պիր գաչ կիւն էվէլ օլպըլտը տէտիյին միւմքիւն օլապիլիր իտի ամնա. չիմտի օլամաղ. չիւնքի պէնիմ սէպէպիմէ պիր թաղըմ պի կիւնաճ ատէմլէրին էզիյէթ չէքիւպ ինճինմէլէրինի իսթէմէմ. պու իչտէ սապը ու թահամմիւլ կէրէք տիր. պաղալըմ պիյնէյի տէվրան նէ սուրէթ կէօսթէրիր » տէյուպ սաղընը ալտը. վէ աճ ու էնին իլէ աղլայարաղ Արզունըն էվինէ կիթտի կէօրտիւքի. պիր գատըն Արզու խանըն եիւզ եաղըսընը եաղար. քիմի չալար. քիմի օյնար. քէնտի տախի

չարըճըլարըն եանընտա օթուրտը. Արզու խան, Գանպէրի կէօրիւնճէ զայաղըլ օլուպ էլլէրի իլէ եիւզիւնի գաբատը. վէ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամայա պաչլատը. տէրտիմէնա Գանպէր. Արզու խանը պէօյլէ մէլի մահզուն կէօրտիւքտէ էչարէ պաչլայուպ,

Ալ գաֆթանը պօյունճա
Չալըճըսը էօնիւնճէ
Թէզճէ եաղըն եիւզիւնի
Կէօրէմ Արզումը տօյունճա

պէյթինի սէօյլէյինճէ, Արզու խանըն եիւզիւնի եաղան խաթունդար Գանպէրի հիչ թանըմատըլար, պիրտէ Արզու խան. պու պէյիթի Գանպէրտէն իչիտինճէ. պիւլպիւլ կիպի աղաղէ կէլուպ հէման քէնտիտէ պէյիթ սէօյլէմէյէ պաչլատը,

Ա.Լ.ՏԸ ԱՐԶՈՒ

Եարընտան օլան խաղին տիր
Սէօյլէ Գանպէր վազթի տիր
Ղայրի քիմսէ իրմէսիւն
Կէօյսիմ Գանպէր թախտի տիր

տէտիքտէ. տէրտիմէնա Գանպէր տախի. աչիւֆթէսի օլտուղը Արզու խանտէն պու պէյթի իչիտինճէ աճ իտէրէք պաղալըմ նէ տէտի,

Եաղմուր եաղար գար իլէ
Եարիմ օյնար եար իլէ
Եար իլէ կիտեր քէնտի
Պէնի ալտատըր տիլ իլէ

ԱԼՏԸ ԱՐՁՈՒ

Տօղրույէմ թանկը հագգը
 Սէնսին ճանրմըն խառը
 Էօմրիւմ կիւնիւմ թիւքէնսին
 Օլուբամ սանա սար

պունլար պիրպիրէրի իլէ նազու նիագտէ իքէն
 տիւյիւն խարգը , կէլին արմաղա կէլտիլէր , հէման
 Գանպէր եէրինտէն գարգուպ սաղընը էլինէ ալ-
 տը . վէ Արզու խանըն սէվտասըլըլա տէրունի
 ճուշ խտուպ պագալըմ նէ սէօյլէտի .

Եաա դիշի չըգարն արատէն
 Գայտըմը կէօրսին հարատան
 Պու տէրտէ քիմ գաթլանուր
 Էօղիւմ սէնտէ Արզուխան

տէյուպ սէօղիւն թէմամ իյլէտի . Արզու խան ֆէր-
 եատ իտէրէք աղլամայա պաչլատը , վալիտէսի
 եանընա կէլուպ « գըզըմ ագլընը պաչընա տէվչիբ
 էլէմ չէքմէ պէն սէնի խալի պրագմամ , այտա
 պիր քէրրէ եօղլարըմ , նէ չարէ պիր չէյ տիր օլ-
 տու , էլլէրի իւզէրիմիզէ կիւլտիւրմէ » տէտիքտէ ,
 Արզու խան պու սէօղիւ անասրնտան իշիտուպ ,
 հէման եիւզիւնիւ չէվիրտի վէ պու պէյիթի
 սէօյլէտի ,

Թէերէթմէ հարէլէրիմ
 Բէնտիմի բարէլէրիմ
 Եօգ տըր արու զայրէթիմ
 Եիւզիւմիւ պէն գարէլէրիմ

տէյինճէ , վալիտէսի տախի աղլայարագ պու պէյ-
 թի սէօյլէտի ,

Չօգ սընամըչըմ էօղիւն
 Տօղրու տըր հէր պիր սէօղին
 Գըզ պէնի ութանտըրմա
 Ագ օլտուն պարի եիւզիւն

տէտիքտէ , անտէն Արզու խանը թաչրա չըգար-
 տըլար , պիչարէ տէրտիմէնա Գանպէր տախի , Արզու
 խանըն էօնինտէն կիտէրէք անա խիթապ իտիպ
 պագալըմ ճանու կէօնիւլտէն նէլէր սէօյլէտի ,

Նէ կիւզէլ աթ սիւրէրսին
 Պէնիմ քէտէրիմ արարսըն
 Արզու սանա էմանէթ
 Գաթի նազիք թութարսըն

տէտիքտէն սօնրա , Գանպէր աթըն էօղէնկիսինէ
 եարըչուպ պագալըմ օ վազըթ նէ սէօյլէտի ,

Հէյ գէնճիլէր գէնճիլէր
 Սէրիսօշ օլուր պէնկիլէր
 Արզու խանըն թօղուզըն
 Ինճիթմէն իւզէնկիլէր

պունլար տախի Արզու խանը աթա պինտիրուպ
 Գանպէր տախի պէրապէրինճէ կիտէրէք պու պէյ-
 թի սէօյլէյօրտը ,

Արզու խանըմ աթլանտը
 Եիւրէք բէքճէ գաթլանտը
 Արզու խանըմ նէյլէյիմ
 Իշթէ գէման թիւքէնսի

ԱԼՏԸ ԱՐՁՈՒ

Պէն պիր զարիւ պ թուրնայրմ
 Միւրատումա էրմէյիմ
 Պիր թանէճիք խուրմէյիմ
 Միւրատումա էրմէյիմ

ԱԼՏԸ ԳԱՆՊԵՐ

Եկէ էճէր դում սիւրիւլիւր
 Տիւնեա պաշումա չէվրիւլիւր
 Սանա տէրիմ Արզու խանում
 Եօլ պուրատա աջրլուր

աէտիքտէ , պիրտէ կիւվէյի դարշու չըգուպ Ար-
 զու խանը Գանպէրին կէօղիւ էօնինտէ գու-
 ճագլայարագ կիրտէք օտասընա կէօթիւրիւնճէ .
 տէրտիմէնա Գանպէրին , տիւնեա պաշընա զըն-
 տան օլարագ արթըգ սապրէ մէճայի գալմատը .
 վէ կէրի աէօնիւպ Արզու խանըն սէվտաարյըլա
 տաղլարա տիւշտիւ , վէ ահ էտէրէք պու էշարը
 սէօյլէտի :

Կէլտիմ խորասան էլինտէն
 Եանտըմ աղեարըն տիլինտէն
 Հալիմտէն պիր պիւլիւր եօք
 Գօգմատըմ արզու կիւլիւմտէն
 Իշթէ պէն կիթտիմ արատան
 Գալտըմը կէօրսիւն եարատան
 Պագմայուպ պէն արտըմա
 Չըգամ կիտէմ պուրատան

Գանպէր պու պէյիթլէրի սէօյլէյէրէք տաղլարտա
 կիճէ կիւնտիւլ եաս ու մաթէմէ զարք օլուպ ,

ահու էնին իլէ պունճա շէման մուրուր կլլէտի-
 պէրի թարափտան Արզու խան տախի Գանպէրին
 սէվտաարյըլա աղլէյուպ պիհուշ օլտու , վէ թաամ
 տախի եէմէյերէք ույգուսու քէսիլտի , գօճաար
 օլաճաք տէրտիմէնա տախի պիղար գալարագ ,
 արտէր պիր կիւն նաղ իլէ պու պէյիթի սէօյլէտի :

Արզու եիւզիւն կէօրսէմ
 Շեֆտալինի տէրսէմ
 Վիւսուլին շիւքրանէսի
 Ճանըմը գուրպան վէրսէմ

ԱԼՏԸ ԱՐՁՈՒ

Կէլմէյէ իտին պաշա
 Տիշ պիլէմէ գանըմա
 Հալիմտէն քիմսէ պիլմէգ
 Գըլարըմ թաթլը ճանըմա

ԱԼՏԸ ԳՕՃԱՍՐԸ

Խօշ կիտէլիմ արատան
 Գալտըմ կէօրիւր եարատան
 Արզու նիշին գաշարըն
 Պէն մի կիտէմ պուրատան

ԱԼՏԸ ԱՐՁՈՒ

Հէյ թաթարլար թաթարլար
 Միսք ու անպէր թութարլար
 Հէպ պէյլէրին հանընա
 Միսք ու անպէր գաթարլար

ԱԼՏԸ ԳՕՃԱՍԸ

Արդու միւրվէթ քեանխին
Պու հիւսնիլէ ճանանէսին
Պէն սէսին հէլալընէմ
Աճէպ էլտէն նէ ումարսըն

ԱԼՏԸ ԱՐՁՈՒ

Կէօյնիւմ էլէմլի տիր կիւլմէզ
Սէնտէն դայրի քիմսէ պիւլմէզ
Իքի ճիհան պիր օլսա տա
Արդու սէօղիւնտէն տէօնմէզ

տէտիրքտէ, օլ վազըթ կիւլմէյնինն անաար պու
հալէ վազըֆ օլուպ տայիմա նասիհաթ իտէր իտի,
դօճասը տախի, էլպէթտէ պիր կիւն ազլը պա-
չընա կէլիր տէ պանա թէպիւմ օլուր տէր իտի,
Արզունըն տախի Գանպէր հազգընտա օլան աչգ
ու մուհապէթի կիւն պէ կիւն արթըպ ահ ու է-
նին իտէյօրուար, պէօյլէճէ դօճասըյլա կեան
մուհապէրէ կեան միւճատէլէ իտէրէք կիւնլէրի
կէլիյօրուար, կիւնին պիրինտէ էրի օլաճագ ա-
տէմ խասթա օլուպ, ախէր քեար էճէլ եէթիչէ-
րէք ախրէթէ ինթիգալ էյլէտի, հասըլը քէլամ
մէրգում, էլինի Արզունըն իւզէրինէ տօղունտուր-
մագսըզըն, վէ եիւղիւնին բէրատսինի գալտըր-
մագսըզըն էօլտիւ կիթտի :

Պատէհու Արզու խան գըզ օլլան գըզ իքէն
նիքեահընը վէրտիլէր, վէ պիր քիրածը պէյկիրի
իլէ մէմլէքէթինէ կէօնտէրտիլէր, պունլար կէ-
լուր իքէն՝ մէրվան էլինին սէյրանկեահը օլան

մահալէ կէլտիքլէրինտէ պագալըլար քի, հէր քէս
սէյրէ չըգուպ սօղուգ սուլար պաչարընտա, վէ
իրմագլար քէնարընտա գէվք ու սէֆա իտիյօրլար
Գանպէր տախի սահրալէրէ չըգուպ պազէն օլ
մահալէ կէլմէք միւթաթ իթմիչ օլուպ, էքսէրի
օլ ապը ըէվանըն էթըրաֆընտա էյլէնիք իտի, Ար-
զու խան տախի օլ մահալէ կէլիւպ պիր քաչ կիւն
խաթիրահաթ իթմէք նիլէթի իլէ օրասընը գօնագ
իթտի :

Պիր տէ պիչարէ Գանպէր, եինէ կէլիւպ օլ մա-
հալտէ Արզու խանը կէօրիւնճէ, աչգ տէրեարնա
դարգ օլուպ, տէրունի տիլտէն վէ ճան ու կէօ-
նիւլտէն ահ ու ֆէրեատլէր վէ ֆիզանլէր իտուպ
ասլա քիմսէյէ պագ մայարագ սազ չալար, պիւ-
լէնտ ալազ իլէ ահ ու էնինլէր իտէր իտի, պիր
տէ Արզու խան Գանպէրի կէօրալուքտէ, քէնտինէ
պիր աչինալըգ ըահիեատը կէլմէքլէ, եէրինտէ
տուրամագ օլուպ քիրածըլարա «եահո՛ւ պէն պու-
րատա պիրինի սուալ իտէճէկիւմ», սիգ քէյֆինիգէ
պագըպ էյլէնին » տէյուպ, պէրագապ Գանպէ-
րին եանընա կէլտի, տէրաթմէնտ Գանպէր Ար-
զույու կէօրիւնճէ պէնղի սօրմաղա պաչաատը,
Արզունըն արթըզ ստպրէ մէճալի գալմայուպ հէ-
ման Գանպէրին պօյնուհա սարըլար, Գանպէր տա-
խի Արզու խանըն թուրուճ մէմլէրինի սըզմաղա,
վէ շէֆթալիլէրին օլմուչընտան եէյուպ լէպլէրի-
նի էմմէյէ պաչաատը, պիր գէման պու հալ իլէ
մէսթ ու հայրան օլուպ եաթտըլար, պիր վազըթ-
տան սօնրա ազըլարը պաչարընա կէլիւպ պագ-
տըլար քի եանլարընտան աթ դայպ օլմուչ, Արզու

խանըն էլի Գանպերին պոյնուհաա , վէ Գանպերին էլի տախի Արզու խանըն մեմէլերինտէ գալուպ , իքիսի պիր պիրինէ սարըլարագ պիր ճէսէտ կիպի օլտուղու հալտէ էճէլ շերպէթինի նուշ , վէ միհնէթը տիւնեայը ֆէրամուշ իթտիլեր :

Իշթէ էյ եարանը վէֆատար , պու իքի աշըզը մաշուգ սատըգ պիր մուհապէթ իլէ պու հալտէ էօլէն քիմնէլեր տիր , շիւքիւր իքի հասրէթ պիր պիրլերինէ միւլագի օլտուլար աէյուպ , աճէլէթէն վալիտէսինէ խապէր վէրմէք իլին առէմ կէճուտէրտիլեր , պիր տէ պիչարէ վալիտէսի կէլիւպ պունլարըն էանընա վարտը կէօրտիւ քի , անլերին օլտուգլարը մահալ սու իչինտէ տիր , վէ եանլարընա վարուպ պիրպիպիրլերինէ սարըլմըշ օլտուգլարը հարտէ տիւնտէն պերի վէֆաթ իթմիշ օլտուգլարընը բայէլ այն կէօրտիւ , հէման պիչարէ գատընճըղաղ խալգտան ար խուուպ սինէսին չաք իթտի , վէ աղլայարագ պու իքի սատըգ աշը ու մաշուգըն ճէսէտլերինի պիրպիպիրլինտէն այրըմագա չօգ չարըշար իտէ տէ , պիր միւմքին մուվաֆֆագ օլամատը , օլ վագըթ քէլտմէ աղաղ իտէրէք «Իլլահի , պունլար պիրպիպիրլերինտէն նատըլ այրըլմայօրլար իտէ , պէնի տախի պու սատըգ գուլլարընտան այրըմա » աէմէքլէ տէրանի տիլտէն պիր աճ չէքտի , վէ պի հիքմէթուլահը թաալա հէման օլ անտէ բուհունը թէալիմ իթտի :

Մահալի մէգքիւրտէ պուլունան քիմնէլեր , պու հիքմէթի հարէ միւթէհայըր օլարագ , վալիտէսինին ճէսէտինի եայգատըգլարը կիպի Արզու իլէ Գանպերին մուսարէք ճէսէտլերինի տախի եայ-

գ ամագ իսթէտիլեր իտէտէ , միւմքին օլամատը . վէ իլլէմալերին վէրտիլի ճէվապ իւզրէ , Արզու իլէ Գանպերի վալիտէսինին էանընա տէֆն իտէրքէն , իքի առէթ կիւվէրճինլեր մէգարտան չըզըպ հէգայէ ուշտուլար :

Օրատա հազըր պուլունան քիմնէլեր , պու հալին հիքմէթինի պիլիլերտէն սուալ իթտիլեր , ալիլեր տախի ճէվապ վէրտիլեր քի , պունլար շէհիպէր , վէ հէմհասրէթլեր օլմաղլա ճայիղ տիր քի , պունլար վէլի օլարար , եախօտ գըրգլարա գատըլարար , աէյու ճէվապ վէրտիլեր , շիմտի ճուլար մէգքիւր առատա մէքիուն արըլար , վէ մահալի մէգքիւր աշըզը սատըգլարըն զիարէթկեանը տըր չօգ քիմնէլեր , պու իքի եարը վէֆատարըն մէգարդարընը զիյարէթ խուուպ միւրատարընա նայիլ օլմուշար տըր :

Իշթէ պու գըստէտէն միւրատ հիստէ օլմաղլա , տէրտը մուհապէթ իլէ սուղան օլմագ վէ էլէմլեր չէքէրէք , ճէնապը վաճիպ էլ վուճուտ հազրէթլերինին սէվիլի գուլլարը օլմուշար տըր , կէրէք զարպ , կէրէք բում , վէ կէրէք հինտի , ճիւմլէսի տէ , Լէյլա իլէ Մէճնուներ մէտճ ու սէնա իթտիքլերի կիպի , պունլար տախի մէտճ ու սէնայէ շալան իքի սատըգ աշըզ վէ մաշուգէ տիրլեր , հէման , ճէնապը հազգ ճիւմլէմիղի տիւնեա վէ ախրէթ , քէմալի բըզ ու սատտէթլէ պեր միւրատ էլլէսին , Ամին ,

Ելալէթ տիւնեա ախրէթ աչըզը սատըզ
Օլուր հարատանըն լութֆունա լայըզ
Աչըզ իսէն սատագաթտէ գայըմ օլ
Մէրալիք իլէ սէպաթընտա տայըմ օլ

Թաքիմ սէնի իտէ ճէնապը խիտա
Լութֆըլա վաարը ճէնէթի ալա
Շօլ իմի ազամը տայըմ զիքը Էլէ
Պու ֆանի տիւնեայը Նէր տէմ ֆիքը Էլէ

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0542123

